

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „**Narodni List**“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — **Posamezna številka stane 10 vin.**

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „**Narodni List**“ v Celju.

Vabilo na glavni zbor

narodne stranke, ki se vrši v nedeljo, dne 3. novembra 1907 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju.

Zborovanje se prične ob polu 11. uri in traja do polu 2. ure. Ob polu 2. uri se zborovanje zaradi obeda prekine za eno uro. Ob polu 3. uri popoldne nadaljevanje zborovanja.

Dnevni red:

1. Splošno poročilo o položaju ter o bodočih nalogah narodne stranke za Štajersko. Poroča dr. Vekoslav Kukovec.

2. Naše narodno-politične težnje in državni zbor. Poroča državni poslanec Fr. Roblek.

3. Naše narodno-gospodarske težnje in državni zbor. Poroča državni poslanec Vinko Ježovnik.

4. Kmečko vprašanje in narodna stranka. Poroča dr. Anton Božič.

5. Slovensko šolstvo in narodna stranka. Poroča nadučitelj Fr. Brinar.

6. Narodna stranka in „Narodni List“. Poroča dr. L. Štiker.

7. Stanje slovenskega trgovstva in obrtništva. Poroča Jože Smertnik.

8. Delavsko vprašanje. Poroča Ljudevit Furlani.

9. Volitev glavnega odbora narodne stranke za bodoče leto.

OPOMBA: Na predvečer zborovanja v soboto, dne 2. novembra ob 7. uri zvečer je seja glavnega odbora v mali dvorani Narodnega doma. Seje se lahko udeležijo vsi že ta dan v Celju navzoči zaupniki stranke.

Za izvrševalni odbor narodne stranke za Štajersko:

Vekoslav Spindler **dr. Vekoslav Kukovec**
tajnik. predsednik.

Pozdrav in obvestilo!

Že naprej nam bodite srčno pozdravljeni, udeležniki glavnega zbora narodne stranke!

Obvestili smo Vas in to ponovimo tudi danes, da bode se glavni zbor narodne stranke vršil prihodnjo nedeljo, dne 3. novembra v Celju v Narodnem domu. Večer poprej bode zaupen pogovor in seja glavnega odbora stranke. Pogovorimo se tamkaj o predlogih, kateri se stavijo na glavnem zboru, o sestavitvi glavnega odbora in izvrševalnega odbora in o volitvi istih za prihodnje leto. Dnevni red glavnega zbora bode zelo mnogovrsten. Poročalo se bode o vseh panogah gospodarstvenega življenja, kmetijstvu, trgovini, obrti in delavstvu. Zavzeli bomo stališče v gospodarstveno in narodnopolitičnih vprašanjih, slišali bomo poročilo o delovanju narodne stranke in predloge, kako naj se preustroji stranka in nje glasilo „Narodni list“. Vrstni red poročil bode se še le pred glavnim zborom določil. Kolikor mogoče se bodo dokončala glavna poročila o vseh predmetih zaporedoma, razgovor o vseh točkah bode se otvoril zaradi pomanjkanja časa nazadnje skupno in se bode nazadnje tudi glasovalo o vseh predlogih. Zborovanje se začne ob pol 11. uri, prekine se zaradi obeda ob pol 2. uri, nadaljuje pa spet ob pol 3. uri.

Vabila so se razposlala okrajnim odborom, kdor še vabilo želi, oglasi se naj na dan zborovanja. Ker bode udeležba zelo obila, naj se zaradi obeda poda v narodno gostilno „Stadt Graz“, kdor bi v Narodnem domu ne našel prostora.

Nedeljski sestanek bode vsem somišljenikom narodne stranke predložil sliko celega notranjega življenja stranke, poučil nas bode o nalogah sedajnosti in bodočnosti. Sklepi glavnega zbora bodo navodilo stranki za prihodnje leto.

Skrb in naloga vseh somišljenikov bode, vestno se razgovoriti o vsem, kar za delovanje za napredek slovenskega naroda smatrate kot potrebno. Dal Bog, da bi si izbrali zaupniki za prihodnje leto tudi izborna vodstvo, žilav in delaven glavni in izvrševalni odbor stranke.

Glavni zbor narodne stranke naj bode razločen znak narodne probuje štajerskih Slovencev.

Ta dan naj se položijo novi trdni temelji za naš spoštni gospodarstveni in narodni napredek.

Udeležniki glavnega zbora narodne stranke, bodite nam pozdravljeni. Vaše delo bode plodnosno in blagoslovljeno.

Izvrševalni odbor nar. stranke.
Celje, dne 30. oktobra 1907.

Ustanovitev narodne založbe v Celju.

Te dni se pripravlja poleg glavnega zbora narodne stranke v Celju še drug važen dogodek. Ustanovila se bode zadruga, katere namen bode dvigniti duševno proizvajanje, dvigniti časopisje in sploh naročni tisk na Spodnjem Štajerskem.

Duhovniška stranka ima v Mariboru mogočno orožje v svojem tiskovnem društvu z veliko glavnico, katero tudi v volilnem boju občutimo. To društvo izdaja zlasti „Slov. Gospodarja“. Nasproti temu društvu se ustanovi v Celju na zadrugi podlagi narodna založba, katere bode prevzela tudi lastništvo „Narodnega lista“. Tudi skrbno pripravljeno izdajo kmečkega koledarja bode prevzela ta nova zadruga. — Da bode pa narodna založba postala oni mogočni činitelj v političnem življenju, kakor vsak narodnjak upa in pričakuje, treba je, da pristopi znatno število zadrugnikov, ki vplačajo tudi deleže. Deleži bodo dvojne vrste, po 100 kron in po 20 kron. Vsakdo lahko podpiše tudi več deležev. Dosedaj je vplačanih že okoli 4000 kron deležev. Na dan glavnega z ora stranke se bodo sprejemali nadaljnji člani narodne založbe in bodo se razpoložile tozadevne pole.

Da bode zadruga močna in sposobna za uspešno tekmovanje, treba je vsaj 20.000 kron deležev.

Vabimo torej cenjene somišljenike, da se odzovejo kar mogoče mnogobrojno in vstopijo v zadrugo z deleži po 100 kron ali vsaj po 20 kron. Priglasje sprejema gosp. dr. Ljudevit Štiker v Celju.

LISTEK.

Jarema.

Pripovedka iz zaporoškega življenja.
Prevel iz maloruščine Podravski.

I.

Široka, brezmejna stepa. Kamorkoli pogledaš, povsod zapaziš brezkončno morje visoke trave, nikjer nikake vasi, nikakega griča. Zahajajoče solnce gre nižje in nižje; evo, že se je skrilo v temno zeleno travo.

Po stepi sta jezdarila molče dva jezdeca; na prvi pogled je bilo mogoče spoznati v njima Zaporozca. Rdeča župana s podrezanima pasovima sta imela ogrnena okrog sebe, ob pasu privezani kozaški pipi. Široke kot kozaška volja hlače, postrani stoječi visoki kučmi z rdečim žametnim vrhom, na hrbtu lesketajoči se puški, a ob boku sablji, končno beli, zagoreli obrazi, opraskani od ran in dolgi lasje, kukajoči izpod kučme: Vse to je kazalo, da sta bila pravcata sinova svobodne in nemirne Siči.

Veselo in varno je jezdaril Jarema — tako se je imenoval eden izmed popotnikov. Zahajajoče solnce je v tisočeri raznobarnih žarkih obse-

valo njegovo krivo turško sabljo, posuto z dragocenim kamenjem ter drage samokrese. zatakne za široki pas. Ne odvrnila bi od njega svojih oči deklica, ogledujoča njegovo brhko rast, z vročim poljubom bi poljubila te črne oči, ki so veselo žarele izpod košatih obrvi. Sreče in radosti je utripalo njegovo brezskrbno kozaško srce.

„Hej, Ivan!“ pretrga končno Jarema mračno tovariševo molčanje. „Čemu se danes toliko čndiš nalik Črnemu morju pred ujmo? Kaj še primanjkuje tvoji kozaški duši? Ako ima Kozak prosto voljo, zvestega konja, dobro puško in ostro sabljo, pa si poreče: hulaj sedaj, kozaška duša! A nemara te še srbi hrbet? Nemara te je spravilo v to zamišljenost kakih sto od očeta sprejetih palic?“

Ivan, krepak, zalcrasel Kozak, srdito pogleda tovariša.

„Pazi le“, reče, „da tebe samega ne pogladi ataman z brezovko! Koševi te ne pohvali radi tega, da si skrivoma zbežal iz Siče, ko ima „tovarištvo“ opraviti okrog čolnov ter jih prirediti v pohod. Ni viteško, pustiti vojni popravek ter iti in hulati z babo.“

„A čemu si šel ti? Tudi ti bi moral sedeti v Kurenu in zbijati čolne?“

„Nisem se spoprijateljil s teboj, da bi samo pel in hulal s teboj; ondi, kjer „hula“ smrt, sem ti jaz zvest tovariš in v stepi te samega ne pustim. Čuj me, Jarema, nadaljuje Ivan mehkejšje. Jaz ti ne pravim tega prvič: pusti to babo; nič dobrega ne doživiš pri njej, marveč ugonobiš na veke viteško slavo.“

Jarema vztrepeta.

„Zlodej te suni v bok!“ se oglasi nakrat in strastno. „Da naj zapustim svojo črnooko Katrico. Jaz ne pustim svoje Katrice. Ne samo tebi, marveč celemu svetu povem to. Ej, Ivan, Ivan!“ naljuje otožno. „Ljubim Katrico z vsem svojim srcem, z vso dušo in ločitev od nje bi bila zame hujša ko smrt.“

„Za Kozaka nikakor ne kaže ljubiti ter gledati v črne deklje oči“, odvrne Ivan mračno. — „Kozak se zaljubi in radi tega propada kozaška duša; ne more več hulati nalik ptici po stepi, ne drviti za Tatarjem, ne hoditi po turškem obrežju pridobivat si viteške slave. Kozak se pobabi, zapusti Sič in propade za krščanstvo.“

„Kozak se ne pobabi, ako je pravi vitez; ne dopusti, da bi ga vodila ženska volja ter ne pogubi svoje viteške slave. Zapustiti Sič, rodno kozaško mater? Pazi, do česa je došel kozaški

Izvršilne naredbe k hmeljski postavi.

K provenijenčni postavi za hmelj, s kojo so si hoteli ustanoviti češki hmeljarji nekaj monopol za svoj pridelek, je izdala dne 13. t. m. vlada še potrebne izvršilne naredbe.

Te pa niso več take, kakor so jih češki hmeljarji želeli in brezobzirno tudi zahtevali.

Najnevarnejša ost te postave je potom izvršilnih naredb odlomljena in našemu hmeljarstvu je odvrtjen veliki del preteče nevarnosti.

Najvažnejše določbe izvršilnih naredb so za nas sledeče:

Da se sme razpečavati mešanico raznih vrst hmelja pod krajevnim označenjem vseh v mešanici nahajajočih se vrst, ne da bi trebalo kvantitativno razmerje teh vrst navesti.

Ta določba omogočuje prodajati naš hmelj tudi nadalje istim odjemalcem, kateri so ga doslej dobivali pod imenom žatečkega ali češkega vsaj pod imenom mešanice z istim, če se mu le pridene nekoliko pristnega žatečkega ali češkega hmelja sploh, in bo gotovo pripomogla, da postane naš hmelj tudi med pivovarjarji bolj in bolj znan.

Druga ne manj važna, a žalibog v smislu postave časno omejena, je ona določba, katera dovoli za dobo petih let nadaljno izvažanje našega hmelja v inozemstvo pod imenom: „Bohemian hops“ (češki hmelj), pod katerim imenom si je dosedaj našel pot in postal priljubljen v Angliji in Ameriki.

Dalje ta naredba omogočuje — nasproti zahtevam žateških hmeljarjev — zopetno porabo že prej rabljenih s krajevnim označbo signiranih vreč, ter določa hmeljarska okolišča in njih meje.

Kako so te naredbe ublažile stroge določbe provenijenčne postave in še strožje zahteve češkonemških hmeljarjev in kakšne koristi so za naše hmeljarstvo, je najjasnejši dokaz dejstvo, da se je dvignila takoj po njih razglašenju cena našemu hmelju za vsaj 20 odstotkov.

Trgovci s tem pridelkom so namreč uvideli, da bodo vkljub provenijenčni postavi vsled izdanih naredb tudi nadalje lahko razpečavali naš hmelj.

Četudi bo trgovina z njim nekoliko ovirana, vsaj onemogočena ni več.

Spodnještajersko hmeljarsko društvo v Žalcu je storilo z razumevanjem in marljivostjo vse v obrambo našega hmeljarstva glede te postave potrebne korake; naš poslanec Roblek pa jih je z vso vnemo zastopal in zagovarjal na Dunaju pri vladi.

Posrečilo se mu je, prepričati merodajne činitelje o potrebi in upravičenosti naših zahtev in posrečilo se je tudi njegovemu prizadevanju pridobiti v odločilnem hipu za naše dotlej osamljene zahteve „poljski klub“ in trgovsko zbornico v Lvovu, katera sta se brzojavnim potom obrnila na ministerstva in se izrecno pridružila od južnoštajerskega hmeljarskega društva vložnemu protestu.

To je zadajalo neopravičenim in brezobzirnim terjatvam nemško-čeških hmeljarjev smrtni udarec.

zlodi! To se ne sme zgoditi nikdar. Jaz ne zapustim ne Siče, a tudi ne Katrice!“

„A vojaški običaji? A Burlaj? Ko starec poižve, da imaš znanje z njegovo hčerko, napere te tako, da svoje glave več ne najdeš.“

„Ne bojim se Burlaja; tudi jaz znam sekati s sabljo, nič slabše nego on. Vojaški običaji? Kdo neki more braniti vojaku, da ljubi? Katrico popeljem v takšen kraj, da je niti zlodi ne najde. Imam dokaj zakopanega denarja, zlatih cekinov ter kovanih tolarjev, vse to oddam Katrici.“

Ivan nezaupno odmaja z glavo.

„Nū, ako Katrica ne bi hotela zapustiti starega očeta; ako ne bo hotela iti s teboj?“ vpraša Ivan.

„Katrice da ne bi hotela? Očividno je, da ti, Ivan, ne poznaš Katrice. Ona pojde za menoj na konec sveta; pljune na vse, pljune tudi na starega očeta in na ves svet ter pojde z menoj. V Katrici tiči svobodna kozaška duša.“

„Nū, delaj, kar hočeš! Ponavljam le še, da ne postopaš viteški; iz tega ne nastane ničesar dobrega, ali me razumeš?“

„Ne blebetaj, starec! Ko zapaziš Katrico, pa porečeš sam, ali je mogoče jo zapustiti. Ej,

Naredbe so bile izdane tako, da sicer ščitijo češkim hmeljarjem dobro ime njihovega pridelka, ne ugonablajo pa hmeljarstva drugih dežel,

Tako stoji stvar v resnici. Imenitni „hmeljski strokovnjak“ v „Slov. Gosp.“, ki pa gotovo hmelja še videl ni, pa piše v zadnji številki: „Jasen dokaz so (namreč izvršilne naredbe), da Roblek ali nič ni storil za hmeljarje, ali pa nič dosegl.“ Tako more pisati samo človek, ki ali pristno po katoliško zavija in je izgubil že vsak čut za resnicoljubnost ter mu je zlobnost prešla v kri in meso, ali pa je neumnejši kakor najbolj zabiti zamorec.

Savinski smeljarji, Vi pa dobro pomnite, kako Vas je v Vaših zahtevah podpiral dr. Korošec, ki je na shodu v Žalcu dne 13. januarja t. l. proglasil hmeljsko postavo za dobro, in kako Vas je podpirala Koroščeva stranka — ter kako psuje in blati posl. Robleka, ki je odločno zastopal Vaše zahteve.

Sodbo o vsem si napravite sami!

Avstro-ogrška nagodba.

Piše dr. Z.

(Dalje.)

Od dne 16. do 23. svečana 1867 je bila stara ogrska ustava obnovljena in imenovano novo ogrsko ministrstvo pod grofom Andrassijem. Dne 12. maja pa je potrdil cesar ogrski zakon o nagodbi. Ta zakon dogovorjen med cesarjem in Ogri ima veljavo pravzaprav le za dežele ogrske krone. Dejanski pa ima velik pomen tudi za tostransko polovico. Kajti, čim se je cesar z Ogri pobotal, nastala je naloga urediti tudi v tostranski polovici tako notranje razmere kakor tudi razmere napram Ogrski. Predlitavski sta bila dva pota odkazana, ali urediti svoje razmere popolnoma samostojno, kakor bi odgovarjalo zgodovinskimi in narodnim potrebam, ali pa sprejeti presnovo, kakor je bila provedena med vladarjem in Ogrsko. Za prvo pot se avstrijski Nemci niso mogli odločiti, ker so napram drugim narodnostim v veliki manjšini. Sprejeli so samo iz strahu pred Slovani in v nadeji, da si ohranijo na veke svoje gospodstvo v Predlitavski, drugo pot in izročili celo tostransko polovico pod ogrsko povelje ne meneč meneč se za to, da državni zbor v oigled temu, da je bil februarjski patent razveljavljen, za sklepanje kake ustave ali nagodbe niti pooblaščen ni bil.

Že postanek avstro-ogrške nagodbe nam predočuje, da smo bili Avstrijci in zlasti Slovani, na kojih račun se je nagodba sklenila.

II. Kakšno je sedanje razmerje med obema državama?

Ko smo opisali v glavnih potezah zgodovinske dogodke, ki so privedli do konečne razdelitve monarhije, nam je obrazložiti tudi drugi del, t. j. zmerje med obema delnima državama napram tretjim državam in napram obema polovicama med seboj.

Poslednje je posebno težavno. Če se hoče kaka stvar stvarno in nepristranski presojati, je pred vsem treba glavnega načela kot izhodne točke. Take točke žal pri razmotrivanju predmetnega vprašanja ni. Kajti razmerje med Avstrijo

ko bi že bil malu pri Črni Babki! Tako močno mi že koprni srce po ljubici!“

Ivan ne odvrne ničesar, marveč se zamisli. Zamisli se tudi Jarema. Domisli si, kako je bilo, ko je prvokrat zagledal Katrico ter se zaljubil vanjo. Bilo je to pred enim letom ob času najhujše vročine. Povsod je bilo mirno, nikjer ni bilo videti Tatarjev. Leno so zrlí Kozaki izza svojih stražnih kurhanov po stepi; postali so nekako krotki, pričakujoči divjih gostov. Vendar orda ne spi. Zapazila je, da so Kozaki odrinili na pohod ter so nalik ropni živali se potuhnili po bližnjih jarkih in goščavi, da potem nakrat planejo na svoj plen. Nakrat zaplapolajo v temni noči po hribih, odločenih za straže, ognji; s svojo zlokobno zarjo naznanjajo prebivalcem, da so se pojavili Tatarji.

Ljudje popuščajo nedokončano delo, stečejo domu, da spravijo živino na varno mesto. Urnejše od vetra prodre orda skozi kozaško stražo ter divje plane naprej, puščajoča za seboj razvaline in požar. Gore kozačke pristave in zimovnik; naokrog se začuje krik obupa, jok braniteljev in stokanje ranjencev. Na stotine črnoških krasotic ženejo Tatarji s seboj, privezanih z vrvmi; po stepi tulijo kozaška goveda, zaplenjena od Tatarjev.

in Ogrsko temelji na dvojnem zakonodajstvu, na avstrijskem in ogrskem, kar smo že povedali. Eden kakor drugi pa zavzemata napram skupni državi različno stališče. Avstrijski zakon iz leta 1867 (21. dec.) razločuje osrednjo, enotno državo obsegajočo celo monarhijo in dve tej enaki državi podrejeni delni državi — avstrijsko in ogrsko. Osrednja država je pridržala sebi stvari, ki so obema polovicama, torej celoti skupne. Te zadeve se rešujejo potom delegacij in izvršujejo po vladarju in skupnih ministrih. Kar pa ni za obema državnima polovicama skupno priznано, prepuščeno je po omenjenem zakonu samostojni ureditvi in in izvršbi te oz. one polovice.

Na čisto nasprotnem stališču stoji ogrski zakon, po katerem ni bilo in ni osrednje države. Monarhija je marveč sestavljena iz dveh držav, iz avstrijske in ogrske. Vsaka izmed teh je prostovoljno privolila, da se gotove stvari oskrbujejo kot skupne. Torej niso delegacije in skupni ministri nikako sredstvo osrednje vlade, ampak v službah obeh polovic. Ogri trde toraj, da je vsaka polovica od svojih pravic na korist skupnosti odstopila in to za tako dolgo, dokler bo trajalo to dosedanje razmerje, imenovano dualizem. Eden pravi toraj, da je pred l. 1867 bila enota, ki se je s tem zakonom le v obliki premenila, drugi pa, da je poprej ni bilo, marveč, da se je v tem trenutku, ko se je priznala ogrski državi samostojnost, šele enotnost ustvarila.

Napominano naziranje enega kot drugega stališča je treba vedno predočevati, če se hoče vsakokratno pogajanje med obema državama dobro pojmovati.

Predno pa preidemo k razlaganju posameznih zadev, ki se smatrajo obema državnima polovicama skupnim, je omeniti, da so nekatere skupne tako, da jih ena ali druga polovica enostranski ne more izpremeniti, dokler ostaneta temeljna zakona iz l. 1867 neizpremenjena. Sem spadajo: zunanje in vojne zadeve ter uprava skupnih financ. Druge so le pogojno skupne, to se pravi, izpremeniti bi se dale po obojestranskem dogovoru in v gotovem slučaju tudi enostranski, akoravno ostaneta temeljna zakona neizpremenjena. To so delegacije in skupna ministrstva. Tretja vrsta skupnih zadev obsega one, katere morajo biti med obema polovicama urejene, kakor določita avstrijski in ogrski zakon. Kako, se prepušča vsaki državi. Med te štejemo pokritje stroškov za skupne zadeve, razmere državnega kredita in določbe vojnega sestava. Četrta vrsta pa obsega one skupne zadeve, ki se urejujejo sicer v vsaki polovici samostojno, glede katerih pa se obe polovici moreta, a ne morata o enakih pravilih dogovoriti. Ogrski zakon prišteva sem zadeve tikajoče se trštva in njega ureditve, avstrijski pa zopet trštvo, zlasti carinske stvari, obrtne posredne davke, denarstvo in valuto (vejava), železnice in vojni sestav. (Dalje prihodnjic.)

Iz političnega sveta.

Državni zbor.

Seja dne 24. oktobra. Zbornica je bila izredno mnogoštevilno obiskana. Zbornica je prešla v razpravo nujnega predloga Hlibovickega, da se

Vendar Tatarji niso imeli dolgo časa „hulati“ po stepi; niso vedeli, da je še dokaj hrabrih vitezov ostalo na Siči. Zaporožci niso dremali; spodbodli so svoje urne konjiče ter nalik vetru planili z njimi nad Tatarje. Ondi pa so jemali kmetje svoje nabasane puške in sablje ter se zbirali v tolpe, da zapode divje ordince.

Tatarji čutijo, da bo slabo, radi tega poženo svoje konje nazaj v skrivališča. Vendar Zaporožci jim nalik živí steni zgrade pot. Tatarji se zakade na ono stran, kjer ni bilo videti rdečih kozaških čapk in kjer se niso lesketale muškete. A spredaj izmed vseh drvi na besnem konju najhrabrejši izmed vitezov tatarske orde, murza Čelibej.

Z dragim kamenjem posuto orožje se lesketa na njem, oči mu goré nalik gladnemu volku in on leti v temno noč. „Murza“ se ne da živ ujeti Kozakom. Privezana k sedlu z je menom leži na njegovem konju krasotica, kakoršne še svet ni videl in on samo misli na to, kako bi spravil domu svoje dragoceno blago. Urnejše ko blisk drvi njegov konj, a za njim drvi vsa orda in pošilja oblake pšic Kozakom v pozdrav.

(Dalje prihodnjic.)

Avstrija pripravi na gosp. ločitev z Ogrsko. Predlagatelj kritikuje dualizem iz državnopravnega, gospodarskega in slovansko-narodnega stališča in ga označuje za pasivno dediščino kurijalnega parlamenta. Govorili so še: Baxa za trijalizem (su detske dežele kot tretja država), Velikoros Markov, ki se je zavzemal za ogrske Slované. Predlog poslanca Markova, da se dvigne kmečki stan predvsem potcm odprave fidejkomisov in z ustanovitvijo kmečke banke, se odkloni. Predlog v stvarnem oziru zelo opravičen, je formalno zgrešen. Take dalekosežne stvari kot je kmečko vprašanje se potom nujnega predloga ne rešujejo.

Nato je zbornica — končno prešla k prve-mu branju nagodbe. Govorilo bo 37 govornikov. Začel je debato kot contra-govornik Choc.

Seja dne 25. oktobra. Razni govorniki so zavzemali stališče napram nagodbi. Nemške ljudske stranke član dr. Chiari pravi, da je vsaka nagodba doslej bila odkupljena z dragimi koncesijami Ogrom in avstr. Slovanom. Govornik se sklada s Košutom, ki vidi v Beck-Weckerlovem dogovoru likvidacijo avstrij. državnopravnega stališča. Za agrarce lepa pridobitev je v novih veterinarskih določbah in v prepovedi blanko-terminalske kupčije z žitom. Pozdravljati je samostojnost glede železn. tarif, dalje dalm. zvezo.

Velik napredek za naše državo je nedvomno razsodišče o spornih stvareh.

Dr. Lueger zahteva 1. da Madžari v armadi ne prejmo nobenih nadaljnjih koncesij, 2. zagotovilo, da se v diplomatični in konzularni službi ne nastavlja sami Madžari, zlasti ne na Balkanu, kjer je treba slovanske narode zainteresovati za Avstrijo, 3. da se bosansko-hercegovsko vprašanje končno reši v avstr. smislu.

Dr. Ellenbogen pozdravlja sicer nekatere določbe nagodbe, a navaja kot vzrok, da je socialno-demokratska stranka proti nagodbi, to, da pogodba ne upošteva zadostno delavskih interesov in da soc. demokracija ne more paktirati z gospodujočo protiljudsko kliko na Ogrskem. Govorili so še: dr. Fiedler, dr. Zahradnik za Čehe; posl. Perić je med odobravanjem Jugoslovanov izjavil, da nagodba ne odgovarja interesom države in narodov ne v državnopravnem ne v gospodarskem oziru. Narodna čast, pravi govornik, nam velevala, da opozorimo vlado na ogrsko-hrvaško nagodbo iz l. 1868. Da jo je ogrska vlada, ki odreka Hrvatom državnopravno osebnost, prezrla, je umljivo; proti kršenju najjasnejših pravic od strani avstrijske vlade morajo Hrvatje odločno protestirati v nadeji, da se ostale stranke temu protestu pridružijo.

Posl. Šramek graja netočno govorjenje o „ogrskem narodu“ v nagodbi; onikraj Litve je mnogo narodov v etničnem in dva naroda v pol. smislu: ogrski in hrvaški. Govornik pobija t. zv. madžarsko drž. idejo in se zavzema za ogrske Hrvate.

Seja dne 28. oktobra. Posl. Hribar je vložil predlog, da se pomakne Ljubljana v višji razred za aktivitetne doklade drž. uradnikov. Dalje so bili vloženi predlogi zastran uvedbe obligatnega cepljenja koz, glede reforme tiskovnega zakona, v zadevi splošnega dohodninskega davka itd. Začetkom seje je izrazil preds. Weiskirchner sožalje italijanski vladi in parlamentu vsled potresne katastrofe, ki je zadela kalabriško pokrajino. Nato je zbornica nadaljevala nagodbeno debato, v kateri so nastopili nemški naprednjak dr. Urban, Rusin dr. Levicki, grof Sternberg in nem. nacijsonec Kaiser. Bila je to prva seja v tem zasedanju, ki je potekla mirno, brez kravalov in škandalov v mejah parlamentarne dostojnosti.

Kot prednost predloženega Beck-Weckerlovega dogovora se je naglašala določba, da se prično prihodnja nagodbena pogajanja že l. 1915 in da jim je odmerjena triletna doba.

Rusin Levicki je označil ves dualistični sistem, ki vstvarja madžarsko nadvlado na Ogrskem, pri nas pa onemogočuje rešitev narodnega vprašanja, za zločin na avstrijskih narodih in na državi. Izrekel se je za preustrojitev Avstro-Ogrske v združitev svobodnih narodov in končno izjavil, da bodo Rusini iz letih političnih, kakor tudi kot zastopniki kmečkega naroda iz gospodarski razlogov glasovali proti nagodbi.

Agrarci in nagodba.

Osrednje zastopstvo za varovanje gospodarskih in poljedelskih koristi na Dunaju, ki ima danes največ zaslug za razvoj agrarne misli, je imelo dne 24. t. m. sejo, katere se je udeležil poleg

drugih tudi posl. Ježovnik, in v kateri se je razpravljalo o stališču agrarcev k nagodbi. Po daljši debati je prišlo do zaključka, da je nagodba sicer v nekaterih točkah sprejemljiva, splošno pa morajo avstrijski agrarci odklanjati nagodbo in tako jo je odklonil tudi ta osrednji odbor, kar bo gotovo imelo velik vpliv na agrarne poslance v zbornici.

Sklicanje delegacij.

Delegaciji bodeta sklicani na Dunaj 27. decembra. Kot prva točka bo pripadla delegacijam rešitev skupnega proračuna. Zasedanje se bode raztegnilo na mesec januar.

Kvotna deputacija.

Začetkom torkove seje je predsednik naznanil izid volitve v kvotno deputacijo. Izvoljeni so: Abrahamowicz, Baumgärtner, Ellenbogen, Fiedler, Fuchs, Kaiser, Nemec, Povše, Rolsberg in Urban.

Češka ministra Fořt in Pacak

sta 25. oktobra podala skupno pismeno demisijo Becku.

Gospodarski odsek ogrskega državnega zbora je po daljši debati sprejel nagodbene predloge.

Volitve v ruski državni zbor (dumo)

se pravkar vrše. Do torka je bilo izvoljenih 260 poslancev, večinoma možje naprednejšega mišljenja.

Jugoslovanski minister!

Ministerski predsednik baron Beck se je posvetoval s poslanci Ivčevićem, Plojem, Laginjo in Biankinijem. Kakor poroča praški „Čas“, se gre za jugoslovanskega ministra.

† Dr. Emanuel Engel,

znan slavni češki politik, član mladočeške stranke, dolgoletni poslanec, prvi predsednik mladočeške delegacije v drž. zboru, je umrl dne 26. t. m. L. 1901 ni hotel več sprejeti mandata za državni zbor, ker je že čutil v sebi kal bolezn. Ne samo mladočeška stranka, ampak ves češki narod je zgubil ž njim vzornega delavca.

Sprememba tiskovne postave

se te dni razpravlja v drž. zbornici. Kakor znano, so nekatere določbe tiskovne postave take, da jih treba korenito spremeniti. Upamo, da se to tudi zgodi.

Velikanski škandali na berlinskem dvoru

so se razkrili minole dni, pred sodiščem v Berlinu. Dva mogočna kroga sta si na cesarskem dvoru v Berlinu stala doslej nasproti: na eni strani knez Eulenburg, ki je imel silen vpliv na cesarja in ki je bil pravzaprav pravi vladar Nemčije, na drugi strani državni kancelar knez Bülow. Prava nesreča za nemško državo je bil vpliv kneza Eulenburga na cesarja, zato so dobromisleči politiki že dolgo si želeli odstranitev te osebe. Toda ni šlo. Eulenburg je najvišje dvorske kroge znal s tako silo pridobiti za-se, da je bil skoraj nepremagljiv. Tedaj pa je posegel vmes slavni nemški žurnalista Maks Harden in javno obdolžil Eulenburga in ž njim občujoče najvišje dvorske osebe nenravnih dejanj, pederastije, občevanja z moškimi. Obdolženi so molčali kakor grob, niso upali tožiti. Ko je pa cesar zaznal za stvar, jih je odstavil od visokih dostojanstev in prisilil na pot k sodišču. In te dni se je vršila velikanska razprava proti Hardenu ter spravila na dan naravnost grozna razkritja, kaj so počenjali Eulenburg in njegovi prijatelji z moškimi. Pravi se celo, da ima Harden silno obtežujoč material v tem oziru tudi proti različnim princem. In taki ljudje so odločevali usodo velike nemške države.

Dopisi.

St. Rupert nad Laškim.

Našemu župniku g. Ant. Mojžišku in njegovim nakomandobraniteljem ne zadostujejo več štajerska slovensko-klerikalna gnojišča za blatenje nadučitelja g. Fr. Zupančiča, zato so se zatekli v zadnjem času v glavno vseslovensko gnojišče.

G. župnik, namestu da predbacivate gospodu nadučitelju obrekovanje in zavijanje, katero Vam on lahko z vso težo besednega pomena nazaj zaluča, operite se raje očitanja „Nar. Lista“ št. 43, čegar čitanje potrjujete v „Slov. Gosp.“ z dne 3. okt. 1907; tu se Vam predbaciva toliko nečednih stvari, da ste svoji časti dolžni, oprati se teh madežev. Gosp. nadučitelja bi Vi najraje v žlici vode vtopili, ko bi mogli, a na njegova očitanja, pravite, da niti odgovarjali ne bode. Zakaj ne? Tu poskusite svojo srečo, če tega očitanja niste zaslužili!

Pa ta dopisnik iz „sosedne (!) župnije“! Po besedilu ga poznate? Čudno, da ste samo

župnik s tako učenostjo, katera Vas dela vrednega, da se Vas proglasi vsaj doktorjem ligourjanske morale. Nekdo, ki je tudi Vaš podpisani dopis v „Slov. Gosp.“ bral, je vskliknil: „Po njegovi slabi slovenščini in še slabši stilizaciji, spozna se na 800 korakov župnika A. Mojžiška.“

V glavnem slovensko-klerikalnem gnojišču pa laže neki svetohlinski dopisnik, da so letošnje državnozborske volitve pregnale mir med župnikom in nadučiteljem, ko je vendar v obče znano, da je pregnal ta mir župnik že prosinca meseca s tem, da je odrekel nadučitelju pravico saditi na šolskem posestvu pri stari šoli sadna drevesca. Proglasil je dotično šolsko posestvo in celo ozračje, ki bi ga drevesca morda kedaj zavzemala, za cerkveno last. Najel si je nato zemljemerca, ki bi mu naj pomagal naučitelja tozadevno premagati; provzročil dalje v tej zadevi sebi in načelniku g. Mart. Tratniku nepotrebne pote k sodniji, a ker mu zemljemerec ni izvršil vrisbe po njegovih (župnikovih) željah in ker se načelnik krajnega šolskega sveta kot vsestranski poštenjak ni dal okreniti s pota pravičnosti, dobil je župnik namesto šolskega posestva — dolg nos.

Da je bil g. župnik bolan, je res. in sicer 6 tednov hudo bolan; ni mogel niti v cerkev niti v šolo. Ko pa je bil klerikalni shod za Št. Rupert napovedan (za praznik sv. Jožefa 19. marca 1907), pa je v nedeljo pred tem shodom že lahko šel v cerkev, tam maševal in oznanjeval besedo, ne božjo, ker je bil za isto še preveč bolan, ampak o volilnem shodu, ki se ima vršiti čez 2 dni. Tiste dni do volilnega shoda je ostal zdrav, a na dan volilnega shoda je že naznanil, da bo naslednje dni zopet brez maše v župni cerkvi, ker je — on bolan. Bil je res zopet hudo bolan, dokler ni prišel kaplan gosp. Ant. Penič. Koj po prihodu kaplana mu je toliko odleglo, da mu ni bilo treba več v sobi čepeti, ker ni bilo več straha, da bi moral iti on kakega bolnika sprevidet ali pa v šolo. Popolno ozdravel pa je na dan ponovnih shodov v Št. Rupertu dne 5. maja 1907. Mnogo nas v Št. Rupertu je prepričanja, da bi g. župnik ne bil ozdravel tako hitro, ko bi ne bilo kaplana ali celo volitev.

Da je g. nadučitelj občinsko tajništvo v prvi polovici velikega travna t. l. županu res odpovedal, vemo tisti, katerim je to župan sam pravil; vprašajte ga in povedal Vam bo, ako ne bo tudi tega dejstva vtajil.

Kako imate Vi g. župnik namen res ubogemu organistu službo zboljšati, ste že mnogokrat pokazali, najlepše pa takrat, ko ste ob poroki na oltar darovane novčiče sami v žep vtaknili, organista pa z besedami odpravili, da ni ž njim kaj deliti. Ako je bilo premalo za deljenje mad Vama, ne bi se-li bilo takrat od Vas spodobilo ono „malenkost“ organistu prepustiti.

In sedaj bi si organist lahko svojo službo izboljšal z občinskim tajništvom, Zakaj je zdaj g. kaplan tajnik? Razumel bi organist ta posel ravno tako kot g. kaplan. Ta je ljudstvo šuntal zoper g. nadučitelja s tem, da ga je imenoval na volilnem shodu „največjega sovražnika Št. Ruperčanov“, ker ni vedel za vsakega hlapca, da bi ga bil vpisal v državnozborski volilni imenik. Ko so pa bile pred kratkim občinske volitve, se je pa gosp. kaplan kot tajnik tako brihnega izkazal, da odbor še reklamacijske komisije ni volil, razven tega se je vršilo med volitveno pripravo in volitvijo samo toliko nerednosti in nepostavnosti, da se je zoper to 5 strank pritožilo in je vse ovrženo, kakor se čuje. V imeniku, ki ga je veliko lažje natančno sestaviti, kot volilni imenik za državnozborske volitve, so manjkali tudi večji posestniki. G. kaplan, kaj bi Vi rekli sedaj tistemu, ki bi Vas imenoval zaradi tega, ker niste vpisali vseh volilcev o volilni imenik „največjega sovražnika vseh Št. Ruperčanov“?

Je-li g. nadučitelj kot bivši tajnik odvrnil od občine občutne stroške ali ne, naj se vpraša pri županstvu Marijagradec (slučaj Tomaž Senica). Koliko pa je štel g. župnik za popravila župnišča in farne cerkve, pa nam naj pove kdo izmed njegovih nakomandobraniteljev. Naj nam isti tudi pove, koliko je v cerkvenih računih za lipe, po g. župniku prodanih?

Da g. župnik sam sebe za predsednika vol. komisije voli, res dokazuje, da mož ni časti lakomen.

In po „mirni učiteljici Likar“ se nekomu toži; menda vendar ne kaplaniji?

In kako miroljuben je naš g. župnik, dokazuje, da je metal polena prejšnjemu g. nadučitelju pod noge; da je ogrizel že gosp. šol. voditelja v Svetini; da se poslavljajo kaplani, ki jih zadene

usoda pod njegovim predstojništvom službovati, vsled „zadovoljnosti“ ž njim z besedami: „Hvala Bogu, da me je rešil pekla in hudiča“; da ima v teku teh par let njegovega župnikovanja že petega organista in da gloda sedanjega g. nadučitelja, kakor in kjer more. — Koliko šentrapčanov ši želi videti ga seliti se, se mu niti ne sanja.

Kameno pri Sv. Jurju ob j. žel.

„Prosim, gospod župnik Mikuš, kje je pa tista monštranca, za katero je moj rajni stric sporočil šest sto kron?!!“

„To Vas nič ne briga“, odgovori župnik Mikuš. „Vi skrbite le za to, če je premalo sveč v botričenski cerkvi ali če je že streha slaba — druga Vas pa nič ne skrbi.“

„A tako, gospod župnik! Tako vi delate z denarjem, kateri so za cerkev sporočeni.“

Ljubi farani, od časa, kar je moj stric teh 600 kron sporočil, je preteklo že blizo 30 let.

V dvajsetih letih, to Vam je vsem znano, se kapital, še se na obresti naloži, podvoji. Torej bi zdaj moralo biti od teh 600 kron, ki jih je moj stric za botričensko monštranco sporočil, že čez 1200 kron.

Torej Vas, gospod župnik Mikuš, javno vprašam: kje je ta denar?

Če mi Vi, gospod Mikuš, v kratkem tega ne razjasnite, bova drugače govorila.

Vas pa, preljubi farani, svarim, da pazite odslej.

Mislite rajši pri zadnji volji na tistega, kateri Vaše posestvo prevzame, katero ste Vi s tolikim trudom obdelali in bolj mirno boste zaspali. Jaz pa zmiraj s težko vestjo grem mimo botričenske cerkve, ker mi zmiraj na misel pride kako malo spoštuje naš župnik Mikuš zadnjo voljo rajnklih.

Jožef Vouk

v Kamenem pri Sv. Jurju ob j. ž.

Sv. Janž na Dravskem polju. Štajercijanci pri Sv. Janžu, združeni v gasilnem društvu, so priredili pred nekaj meseci pri gostilničarju Katzu v največji vročini svoj „bal“

ter so se hoteli pokazati kot vroči Nemci. Njih „hauptman“ Vinzenz Frass, prej Vinko Fras, je hotel pozdraviti goste v blaženi nemščini, a ni šlo. Ves besen radi te blamaže, se je kar nekaj dni za tem pognal v boj zoper slovensko šolo v šentjanžu ter pobiral podpise prošnji za upeljavo nemškega učnega jezika na tukajšnji šoli in se rotil, da dobimo nemškega nadučitelja in da mora biti šentjanška šola popolnoma nemška. Ker se ljudstvo tem oslarijam ni hotelo udati, je izlival Cencek svojo jezo nad učitelji. A občani smo sami uvideli, da bi bila nemška šola za nas poguba. Uvideli smo pa tudi, da agitacija za nemško šolo gre le iz Ptuja. Tudi naš občinski odbor je spoznal te nakane ter je protestiral proti nemški šoli. Prav tako, vrli možje! Ne dajte se voditi za nos od vaših sovražnikov, ki vas hočejo le dobiti v svojo mrežo, ampak držite se vedno načel, ki vam jih daje zdrava pamet. Kako znajo štajercijanci gospodariti, uvideli ste pri popravljanju farovža. O tem pa prihodnjič!

Sv. Miklavž bl. Ormoža. O župniku Mešku se govori sledeče: Prišel je k župniku ubogi viničar s prošnjo, da bi mu posodil „garice“ (mali voziček); rad bi pripeljal na dom pšnico, katero si je prislužil pri mlatvi. — Župnik ustreže prošnji in posodi voziček. Drugi dan ga pripelje viničar nazaj in se zahvali. Župniku pa ni bilo mnogo za zahvalo v besedah, ampak reče: „Veste kaj! Garice ste rabili ves dan in tudi doma bi se rabile. Pa to nič ne del! Boste pač prišli enkrat zato k meni v delo ali mi pa donasate gob.“ Gospod župnik! Ali Vas ni zbolelo, ko ste to izrekli? Spomnite se časov, ko ste prišli v faro in ste začeli gospodariti! — Pred kratkim niste hoteli oddati stola v cerkvi faranu, ki je bolj naprednega mišljenja. Izgovarjali ste se, da rabite stol za druge. So ti drugi morda Vaši podrepniki? Imajo-li ti v cerkvi posebne predprave? Imate pač dvojno mero: pri oddaji cerkvenih stolov poznate podrepnike, pri plačevanju za farovž pa so Vam vsi dobri.

Le tako naprej po nauku današnje duhovščine: „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe, a samo tedaj, kadar ti donasa mnogo koristi.“ S tem vsaj odpirate ljudstvu oči, ki bode kmalu spoznalo, da se Vaše besede na prižnici ne ujemajo z Vašimi dejanji.

Križevci pri Ljutomeru. Ko je ob priliki pogreba pok. orožniškega postajevodje izpregovoril g. Vanda iz Veržeja na prošnjo viš-

jega uradnika nekaj nemških besed, kdo je zagnal vsled tega največji vik in krik? To je bil oni mračnjaški mož v križevskem farovžu, ki govori s svojo gospodično sestro in z materjo skoraj vedno le nemški. Ako je gospodu Weixlu toliko ležeče na milem slovenskem jeziku, naj v prvi vrsti izdere bruno iz svojega očesa, ne pa se toliko togoti nad pezdirjem v očesu svojega bližnjega, ko ve, da nas tako uči naša vera. Ravno v farovžu in njega bližini se najbolj šopiri nemškutarija; treba je torej najprej pomesti pred lastnim pragom.

Čudno obnašanje kaže ta gospod tudi do svojega tovariša, občečislana ter vsled Bogu in ljudem dopadljivega pastirovanja povsod spoštovanega g. župnika v Veržeju. O zadnjem zvezarskem shodu v Veržeju on in g. dr. Kovačič domačega župnika nista niti obvestila, dasi bi se bilo to spodobilo; kajti v Veržeju ima menda on tudi govoriti kako besedo. Ne pred shodom, ne pozneje ga ta dva duhovna sobrata nista smatrala vrednim, da bi se oglasila pri njem. Domači g. župnik je bil kakor preziran in ni mogel nič boljšega storiti, kakor da se je takoj po zaključitvi molče odtegnil.

Kaj pa porečete vi kmetje k temu, da so se po shodu potegnili gg. dr. Kovačič, župnik Weixl, nadučitelj Herzog in poslanec Rožkar v Rožmanovi gostilni v privatno sobo ter niso ostali med kmetiskim ljudstvom, ki jim je tako pri srcu, a menda — prenizko, ka-li? Že vemo, kako je, pa kmalu še spregledamo bolj!

Pokojni križevski župnik Manner, ki ga je Bog oblagodaryl z lepim posvetnim premoženjem, je oporočil precejšnjo ustanovo v prid župnijskim revežem. Dovoljujemo si javno vprašanje, po katerem merilu je vzel g. župnik med reveže tudi Julijano Zamuda, ki je posestnica in je kot taka dala hišo s posestvom vred v najem, ona sama pa je odšla k svojemu bratu kaplanu, kjer ji gotovo ni treba trpeti pomanjkanja. Vrhutega še ta ženska ne šteje dosti nad trideset ter je sposobna za delo. Ali je torej pravično, da uživa baš tudi ona to ustanovo, dočim je v fari dovolj revežev, ki trpe res bedo. Po kateri pravici je dobila ravno ta Jul. Zamuda podporo tudi od Vaupotičevega volila, ko je mož v oporoki vendar omenil, da dotičniki, ki so deležni že Mannerjeve ustanove, ne smejo prejemati podpore tudi od njegovega volila? Gospod župnik, kako se strinja tako ravnanje s pojmom nepristranosti in z Vašo katoliško vestjo?

Viator.

Sv. Vid niže Ptuja. V štev. 43. si je „Štajerc“, velik prijatelj šole in učiteljstva, privoščil mojo malenkost.

Ne zmenil bi se za članek, ko bi ne bil zlagan. Dopisnik mora biti jako puhla in naduta glava.

Piše, da sem baje nekega dne na mostu in drugih krajih pri Sv. Vidu razpoložil nekaj številk „Novega slov. Štajerca“.

Ne iz strahu, kajti tega ne poznam, marveč resnici na ljubo odgovarjam sledeče:

Prvič nisem naročnik „Nov. slov. Štajerca“. Drugič pa, kar se tiče te čudne razširjatve, je le to res, da sem slučajno na izprehodu našel ta list že razpoložen ter ga iz radovednosti pogledal in spet nazaj položil. To pa je slučajno nek mimogredoč uslužbenec trgovca Šoštarčiča videl.

Kdor mi more dokazati, da sem naročnik „N. sl. Štajerca“ ter da sem ja z dotične številke razpoložil, dobi takoj 100 kron.

Dokler pa to ni dokazano, imenujem dopisnika — lažnjivca.

In kaj bi bilo, ko bi bil tudi to storil? Ali sem zato komu odgovornosti dolžen? Ali sem s tem koga prisilil, da list vzame, kakor se to drugod dela? Ali nebi bil s tem ravno nasprotniku dal priložnosti, da tisti košček papirja uniči? In kak smisel bi potem moja razširjatev naj imela?

Ne, ne! Dragi „Štajerc“! Tako neumni tisti niso, ki jim ti tako milostno pridajš naslov „učiteljček“.

Učitelji na drug način razširjamo omiko, namreč s trudapolnim delom v šoli, za kar pa nas naj kmetje, kakor jih „Štajerc“ uči, za ušesa vlačijo, ker smo od njih krvavih krajcarjev plačani. Če hočejo možje okoli „Štajerca“ vse tiste za ušesa vlačiti, ki živijo od krvavih kmetiskih krajcarjev, potem naj sebi kar ušesa izpulijo. Učitelji si tisto plačico pač krvavo in pošteno zaslužimo, kar nam mora priznati vsak pravi prijatelj šole. No, in „Štajerc“ se vedno na prsi trka in pravi: „Prijatelji šole in učiteljstva smo.“

O! Koliko hinavstvo, „Štajerc“ in prijatelj

šole, „Štajerc“ in naprednjaštvo. Kar se tiče blatenja in surovega napadanja učiteljstva, si res že daleč napredoval, pa pomni, da to blato, ki ga na nas mečeš, le na tebe nazaj pada. Kar se tiče prijateljstva do rujnega vinca, molčim, ker vem, da so dosedanji uredniki „Štajerca“ bili sami „abstinenti“.

Ostale oslarije dopisa — preziram, kakor bom tudi vse bodoče dopise o moji malenkosti preziral.

Št. Vid, 28. okt. 1907.

Bruno Rozband
učiteljček.

Iz Podsrede. Občni zbor somišljenikov narodne stranke za kozjanski okraj se je vršil dne 27. oktobra pri nas v Preskarjevi gostilni. Udeležilo se ga je zraven inteligence iz Kozjega in Št. Petra tudi prav lepo število domačih kmetov in obrtnikov, kar pač kaže, da že tudi v našem tako od sveta ločenem okraju prodira misel napredka in svobode.

Predsednik g. dr. Kunej je po iskrenem pozdravu še enkrat v kratkih besedah razvil program narodne stranke in povdarjal, da se niso uresničile želje in prorokovanje naših nasprotnikov, češ, da bodo stranki kmalu zapeli „miserere“, ampak da se godi baš nasprotno.

Ker je stranka odkritosrčna, stoječa na narodni, svobodomiselni in demokratični podlagi, si pridobiva v vsakem okraju, tako tudi v našem, vedno več pristašev in novih bojnikov.

Nato se vršče volitve novega odbora so se končale sledeče: predsednik dr. Ferdinand Kunej, zdravnik v Št. Petru, podpredsednik Franc Simončič, posestnik v Podsredi 18, tajnik Ant. Potočnik, učitelj v Podsredi, blagajnik Lj. Ulčar, učitelj v Kozjem; odborniki: Jože Čelnelč ml., trgovec, Fr. Božiček, posestnik, oba v Št. Petru; E. Kos, trgovec, Jože Preskar, gostilničar, Leop. Preskar, lončar, vsi trije v Podsredi, dr. Breschar zdravnik v Podčetrtnu, Val. Pulko, nadučitelj v Dobju, A. Debelak, posestnik v Sedlarjevem in I. Maruša, posestnik v Koprivnici.

K točki slučajnosti so govorili gg. Ulčar, Postržin, Fr. Simončič 18, Fr. Simončič 19, dr. Kunej, Fr. Božiček in Jan Kolar. Soglasno so bile sprejete sledeče od gori imenovanih govornikov predlagane resolucije:

Na občnem zboru v Podsredi dne 27. okt. 1907. zbrani somišljeniki narodne stranke za kozjanski okraj prosijo:

1. da bi se več iztisov „Narodnega Lista“ pošiljalo brezplačno med ljudstvo,
 2. zahtevajo, ako se zgradi nova cesta iz Podsrede v Št. Peter ob Bistrici, da se še tudi stara, ki drži čez Skopečno v Št. Peter, nadalje vzdržuje,
 3. da se cena galici znatno zniža, ali pa naj prevzame pridelovanje tega produkta država v svoj monopol,
 4. da se ustanovi v našem okraju več vzornih drevesnic, iz katerih bodo dobivali sadjarji drevesca brezplačno ali pa po prav nizkih cenah,
 5. da se prepove tudi uvoz italijanskega grozdja, kakor je že prepovedano uvažanje istega vina,
 6. da se skoraj reši vprašanje o zavarovanju delavcev in malih obrtnikov na starost,
 7. da se odpiše poškodovanje po divjačini samo od zemljiškega, ne pa kakor do sedaj tudi od obrtnega davka. (Mesarju ali kovaču pač ne napravi divjačina nikakršne škode),
 8. da se ribarjenje v vodah, ob katerih se razširjajo travniki, v takih časih prepove, ko se lahko na istih napravi kaka škoda.
- Po nad 2 uri trajajočem zborovanju zaključil gosp. predsednik občni zbor, na kar se je pričela prav neprisiljena prosta zabava z navdušenimi napitnicami in petjem rodoljubnih pesni. Splošno občudovanje pa so vzbudili gladki govori ljudskega govornika, čevljarja Janeza Kolarja, ki je proslavljal naš narod in narodno stranko v vznesenih poetičnih besedah.

Iz Slovenjega gradca. V štev. 33 „Nar. Lista“ je bil priobčen dopis iz Slovenjega gradca, v katerem so se gospodu Avg. Güntherju, načelniku okrajnega zastopa, očitale nekatere osebne zadeve.

Ker se je na podlagi poizvedovanj neutemeljenost osebnih očitanj dognala, se ista s tem preklicujejo.

(Op. ured.: S tem je zadeva za nas končana. Seveda si pridržujemo pravico, slej ko prej kritikovati g. Güntherja javno delovanje.)

Iz. Št. Jurja ob Taboru. „Sila kola lomi“. Tudi nas sta prisilila župnik Zdolšek in kaplan Florjančič, da obelodanimo njih „krščansko“ delovanje. Kar se godi zadnji čas v naši občini, presega že vse meje. Naduti in na duhu ubogi kaplan Florjančič si domišlja, da sme pod okriljem svojega župnika vganjati celo take stvari, katere so v direktnem nasprotju s postavo.

Že po izidu zadnjih državnoborskih volitev sta začela zahrbtno delovati proti svojim političnim nasprotnikom in jim skušala pri vsaki najmanjši priliki škodovati. Kakor povsod, igra tudi pri nas pri tem maščevalnem delu spovednica prvo vlogo. Imamo dokaze, da sta omenjena gospoda tudi javno nagovarjala ljudi k bojkotu političnih nasprotnikov. Istotako porablja kaplan vsako mladeniško in deviško družbeno zborovanje, da maha po svojih nasprotnikih. Menda v nadomestilo krščanskega nauka!

Dokaze imamo tudi, da je kaplan Florjančič v spovednici nagovarjal posle, naj zapuste gospodarja, seveda z ljubeznjivim namenom, poštenega gospodarja oškodovati. Ako človek vse to opazuje, se mu naravnost studi grda gonja in maščevalnost, katere se poslužujeta omenjena gospoda.

In ravno tako je na prižnici! Vsakdo, ki ni župnikovega prepričanja, je sovražnik sv. vere in krivoverec! Tudi to ne pomaga, ako dotičnik še tako vestno opravlja verske dolžnosti. Ako hodi naprednjak v cerkev, je po župnikovem izreku ta le hinavec. Nasprotno pa, ako izpusti le eno nedeljsko sv. opravilo, je s tem že dokazano, da je dotičnik zgubil vero v Boga itd. In potem naj si človek pomaga!

Seveda kdor pred tem modernim tiranom brezpogojno uklone svoj tilnik, potem sme biti zraven največji potepuh, v očeh župnika je vendar le svetnik. In ti gospodje, ki so vir vsega hinavstva in svetohlinstva, hočejo biti voditelji in učitelji našega ljudstva! Žalostna nam majka!

Zadnji čas sta se začela gospoda zaletavati v „Narodni List“, kateri je že precej razširjen po naši občini. Ker pa dobro vesta, da pri naročnikih samih nič ne opravita, izkoriščata zopet spovednico, ter tam pridno hujskata slabo poučene žene proti možem. Da s tem rušita hišni mir, to jima je deseta briga.

Napisali bi lahko še celo knjigo o tem poglavju, a za danes naj bo dovolj.

Vprašamo Vas, g. župnik, kam naj vodi ta pot, po kateri Vas pelje sedaj Vaša slepa strast? Ali še niste prišli do spoznanja, da ravno s takim ravnanjem odvrčate trezno misleče ljudi od sebe? Bodite župljanom z zares skromnim in pravičnim vedenjem v izgled in prepričali se bode kmalo, da Vas bodo tudi Vaši nasprotniki spoštovali. Nikakor pa ne morete zahtevati ljubezni in spoštovanja od nas le zaradi Vaše obleke. Kajti — zamorec, akoravno oblečen v belo obleko — ostane vendar le zamorec.

Šmartno pri Slovenjgradcu. Neki lažnjivec in obrekovalec laže v zadnji številki „Slov. Gosp.“, da se novi v Ljubljani izhajajoči list „Slovenija“ razpošilja v občinskih kuvertih in z naslovi, ki so pisani od osebe, ki sedi v občinski pisarni. V pisarni sedita gosp. župan Ivan Kac in g. nadučitelj Šim. Šalamun.

Povej torej, pogumni zahrbtnik, kateri teh dveh je kedaj in pa celo v uradnih kovertih razpošiljal „Slovenijo“! Kaj namerava dopisnik s to lažjo doseči, nam ni znano; a žalostno je pa, da „Slov. Gospodar“ nudi svojemu vernemu ljudstvu za pouk in zabavo tako umazano čtivo.

Pomiri se, dragi dopisnik, čeravno si bil vržen iz občinskega odbora šmarskega; novi obč. odbor je v kratkem času svojega obstanka več storil za občni blagor, kakor prejšnji celo svoje grešno življenje.

Iz Vuhreda. Na prismojene napade v „Marburg-rci“ od 5. oktobra 1907 radi zborovanja tukajšnje Ciril-Metodove podružnice ne bi se nam zdelo vredno odgovarjati, ko bi nam ne prigovarjali in nas silili k temu nekateri člani podružnice. Pred vsem ponovimo le toliko, da je veselica prav dobro vspela in da je bilo zbrano mnogo zavednega in poštenega občinstva. Dovolili bi si samo vprašati prežlahnega in domišljavega dopisuna, s kako „laterno“ misli iskati ali pa celo najti „tajčfrajdlih“ ljudi, kateri naj bi nam tisti „Kappzaum“ obesili?? Povzročitelje omenjenega dopisa imajo toliko masla na glavi, da kar teče od njih, če ne bodo kmalu popolnoma utihnili, spregovorimo par resnih besed o Sv. Vidu na Koroškem, o prodaji

koruze pri gornjem trgovcu, pokateri baje kure „špacirajo“, in o raznih umazanostih marnberških purgarjev!!!

Še enkrat: Ljubi nemčurji, kateri ste iz srca sovraženi od Slovencev (razun enega polovičarja), kakor tudi od poštenih Nemcev, kupite si „maul-korb“ ali pa Vam mi preskrbimo letance!

Somišljeniki!

Ker je pri velikem številu naslovov, na katere smo razposlali vabila na glavni zbor, mogoče, da smo tega ali onega nehote prezrli, zato prosimo dotične, naj se zglase zaradi vabila pri izvrševalnem odboru narodne stranke v Celju. Upamo, da bomo videli dne 3. nov. v Celju vse, ki jim je na srečo napredek slov. naroda in nar. stranke.

Okrajne odbore

še enkrat nujno pozivamo, naj vestno razpošiljajo in razdele vabila.

Štajerske novice.

Celjska Zadružna Zveza. Klerikalci so brez vsake podlage začeli širiti vest, da Zadružna Zveza v Celju z velikimi vsotami podpira „Nar. List“ in „Domovino“. V imenu celjskih duhovnikov je izrazil to sumničenje g. župnik Kukovič, ki je član načelstva Zadružne Zveze ter je zahteval od računskega svetnika g. Faschingbauerja, da preišče, koliko je resnice na ti govorici in na govorici, da Zadružna Zveza članom načelstva daje velikanske nagrade. Štiridnevna revizija je dognala, da Zadružna Zveza v Celju ni dala v nobeni obliki ne vinarja za „Narodni List“ ali „Domovino“ in da se je izplačalo komaj povprečno 100 K na mesec na stroških pripotovanja k sejám izven Celja stannjočim članom načelstva, med temi tudi župniku Kukoviču. celjski člani pa nič niso zahtevali za zamudo časa. Pozivljamo celjske duhovnike in gospoda Kukoviča ter apeliramo na njih čast, ali bodo v klerikalnem časopisju ta uspeh revizije naznanili.

Pred celjsko poroto je bil obsojen delavec Miha Novak iz Dol. Leskovca pri Rajhenburgu zaradi pomoči pri tatvini na 2 leti ječe. — Rudar Fr. Žarn iz Trbovelj je bil obsojen na dve leti ječe, ker je / prepira zabodel rudarja Aškerca. — Na 4 leta ječe je bil obsojen delavec Tacer iz Planinske vasi pri Planini, ki je z nožem zabodel pos. Bohinca. — V ponedeljek je stala pred poroto radi detomora Marija Pinter iz Leskovca, dekla v Rajhenburgu, in je bila soglasno oproščena. — V torek sta stala pred sodiščem Anton Korošec in Matija Ribič iz Razborja (občina Dramlje) radi umora, ker je prvi 28. avgusta t.l. v gozdu v Zagaju pri Ponikvi s težkim kolcem namenoma ubil Antona Laha iz Razborja in sicer vsled napeljevanja drugega obtoženega. Povod je bila malenkostna civilna pravda. Obtožena sta bila oba le radi uboja in sicer prvi na 4 leta težke ječe in drugi na 3 leta težke ječe. Plačati imata vdovi ranjkega Laha 300 kron.

Zadeva dr. Benkovič - dr. Sernec. Kakor znano, se je obrnil dr. Benkovič v svoji zadevi z dr. Sernecem na protidvobojno ligo na Dunaju in ta je, kakor je bilo čitati, odločila, da je dr. Benkovič pravilno ravnal. Ker se bo seve on zdaj s tem pred javnostjo bahal, pojasnimo sledeče: Protidvobojna liga je poslala 3. oktobra dr. Sernecu pismo. v katerem ga praša, ali se podvrže častnemu odseku lige in mu upošlje tudi pravila lige. § 13. teh pravil pravi: „Pozivu za posredovanje častni sod (lige) ne more ustreči, dokler je ista častna zadeva v obravnavi pred sodiščem. Kdor se sklicuje na častni sod ali se mu podvrže, se odreče pravici, v dobi obravnavanja častnega sode, odnosno po izrečeni razsodbi v isti častni zadevi iti pred sodišče. Če se kljub temu izroči tožba zaradi razžaljenja časti, je smatrati to ko odstop od obravnave potom (liginega) častnega sode.“ — Tako pravila protidvobojne lige. Dr. Sernec je nato odgovoril, da je on kot rezervni častnik podvržen častnemu sodu c. kr. domobranskega polka 26. v Mariboru

in da se glasom statutor ne sme obrniti do nobenega drugega častnega sode. Pisal je tudi, da je dr. Benkovič vložil proti njemu ovadbo zaradi poziva na dvoboj in zaradi lahke telesne poškodbe in da ga je na drugi strani kljub temu, da se je obrnil do sodišča in do častnega sode lige, v svojem listu nesramno napadel. Vkljub temu pojasnilu je častni sod lige proti jasnim določbam § 13. liginih pravil sodil in razsodil. Kako se to strinja s poštenostjo dr. Benkoviča in z načelnostjo gg. pri protidvobojni ligi, o tem naj sodijo bralci sami.

Važna narodna posest. Velika moderna vila, s hlevi in drugimi pritliklinami, 4 orala plodovite zemlje, vse skupaj ograjeno, tik mesta Celja na državni cesti, je na prodaj in se priporoča premožnejšim narodnjakom v nakup. Natančneje se izve pri „Slov. trg. društvu“ v Celju.

„Slovenija“. Od mnogih strani dobivamo vprašanja, kaj je s tem listom, ali ga mi pošiljamo itd. Pojasnujemo torej sledeče: „Slovenija“ je glasilo nam prijazne narodno-napredne stranke za Kranjsko in izhaja v Ljubljani; mi smo iz prijaznosti izročili gospodom izdajateljem naše naslove, da so tudi na Štajersko vposlali list na ogled. Kdor ima denarnih sredstev dovolj, mu list priporočamo v naročbo, kdor pa si ne more naročiti, naj list vrne.

Službeni jubilej 35 letnega stalnega železniškega službovanja praznuje 3. nov. t. l. na Dunaju naš rojak, nadrevident južne železnice g. Monetti, kateri se v kratkem poda v svoj domači kraj v pokoj.

Delavsko podporno društvo v Celju naznanja, da bode proizvajal društveni pevski zbor pod vodstvom društvenega pevovodje g. Grossa, na dan Vseh svetnikov na okoličanskem pokopališču naslednje pesmi-žalostinke: 1. Jelen: „Usliši nas, Gospod!“, 2. Mendelson-Bartholdi: „Beati mortui“, 3. **: „Mrtvaški, blede angel.“ — Začetek petja točno ob 3. uri popoldne. Petje se bo opustilo le za slučaj zelo nengodnega vremena.

Delavski zabavni večer v Gaberjih minolo soboto je moralno dobro uspel. Pokazala se je potreba večkrat prirejati take večere.

Otročarija. Napredni dijaki izdajajo list „Svoboda“. Prodajala ga je tudi „Zvezna trgovina“ v Celju. Pa se je pomolil profesor Fon g. dr. Vrečku, in „Svoboda“ se ne sme več tam prodajati. Ne vemo, ali se gospodje res hočejo* smešiti s takimi otročarijami, ali pa je profesor Fon absoluten komandant nad celjskim prvaštvom. Pomi-lovanje takemu otročjemu postopanju!

Železnica skozi Savinsko dolino. Kakor znano, je že davna želja prebivalcev gornje Savinske doline, da se odcepi železniška proga od sedanje savinske železnice proti Gornjemugradu. Baj je stvar že v tiru. Toda čuje se, da bi šla železnica samo do Nazarja, kjer ima ljubljanski škof svoje žage. Mislimo, da vlada ni zato na svetu, da bi delala usluge kakemu gospodarsko bankerotnemu škofu, ampak za vse prebivalstvo. In prebivalstvo gornjegrajskega okraja zahteva železnico do Gornjega grada. S polovičarskim in pristranskim delom naj vlada ne pride.

Zadnji „Slov. Gospodar“ je nanizal zopet nove cvetke hudobnosti in lažnivosti. Tako na primer piše, da vlada v jugoslovanskem klubu, „kjer sedeta (!) tudi Hribar, Ježovnik in Roblek tar uskok Ploj (!) (krasen stavek, kaj? !), ne-edinost. Zdi se nam, da je ta „needinost“ pač v Leskovarjevih možganih! Dalje laže o konjiškem shodu ter ogrize konjiške narodnjake drugega za drugim kakor steklo ščene; seveda si ne more kaj, da bi ne pozval svojih vrlih „narodnih“ pri-stašev na bojkot narodne trgovine gosp. Ogorelca. To je seveda tem lažje, ker se konjiški zvezarji že itak boje narodnih trgovin, gostiln in obrtnikov kakor hudič križa. — Podlo laže zopet o volitvah v šoštanjski okrajni zastop. Gospodje, žal Vam bo še, da tako nepošteno, pek-lensko hudobno hujskate. — Imenitno pa jo je pogruntal „Slov. Gospodar“, ko je priobčil cel odstavek, ki ga je ljuba tržaška „Edinost“ nape-rila proti naši stranki, modro pa je seveda izpu-stil tisto, kar je napisala proti Gospodarjevi stranki. Tako se človek ceno izmuzne, kaj? In krona vsega je, da imenuje „Edinost“ liberalno!! — Vse od prve do zadnje črke v „Gospodarju“ nam kaže od dneva do dneva jasneje, da vlada v možganih Gospodarjevih urednikov velika, ve-lika — „needinost“!

Iz šole. Razpisano je mesto nadučitelja pri Sv. Bolfenku v Slov. Gor., učiteljska mesta v Reki pri Hočah, v Št. Ilju v Slov. Gor. in v Vuzenici.

Osebnost. Sodnijski izpit je napravil sodni avskultant g. Ivan Zemljčič v Mariboru. — Davčni asistent Franc Sedlak je premeščen iz Celja v Radgono.

Železnica Kamnik-Polzela. Pregled proge se vrši dne 18. novembra na štajerski in na kranjski strani.

Učiteljstvo šmarskega okraja voli danes namesto g. Stermška novega zastopnika učiteljstva v okr. šolskem svetu. Kandidat je g. Tomo Kurbus iz Slivnice. Upamo, da je učiteljstvo odposlalo v to korporacijo tega odločnega stanovskega tovariša.

Slovenska predstava v Celju minolo nedeljo se je dobro obnesla. Baje nameravajo ljubljanski igralci prirediti predstave v Celju vsakih 14 dni. — Mi to misel toplo pozdravljamo.

Legar se je pojavil tudi na celjski gimnaziji. Upamo, da so se odredile obsežne varnostne določbe v pomirjenje prebivalstva.

Gospodarski shod v Braslovčah. Dne 27. vinotoka je priredil okrajni odbor narodne stranke za Braslovče, Polzelo in okolico že dolgo pričakovani gospodarski shod v prostorih g. Vrankovičeve. Govorila sta g. dr. Karlovšek o kmetijskem vprašanju in drž. poslanec Fr. Roblek o ravnomar izdanih izvršilnih naredbah k hmeljski postavi. — V jedernatih besedah je orisal g. poslanec najprej bistvo nove postave in obrazložil posebno iz te pretečo škodo naši hmeljski trgovini. Učinek nove hmeljske postave je že to leto precej neugodno vplival na hmeljevo ceno. Hmeljska postava se ne da kar čez noč prevreči. Pač pa se lahko postava z izvršilnimi naredbami, katere ji prida poljedelsko ministerstvo, poostri ali pa tudi polajša. Čehi so seveda napeli vse sile, da bi se postava še strožje izvrševala, a proti tem nakanam je nastopil naš državni poslanec v zvezi s hmeljarskim društvom ter pridobil tudi gališke Poljake, da so se pridružili našemu ugovoru. Vsled tega odločnega nastopa je poljedelsko ministerstvo odjenjalo in dne 13. t. m. izdalo take navedbe, ki nas lahko precej zadovoljijo. (O tem glej današnji članek.) Sprejeli sta se resoluciji: 1. Na gospodarskem shodu v Braslovčah zbrani volilci popolnoma odobravajo dosedanje postopanje svojega poslanca g. Fr. Robleka in mu izražajo popolno in neomajano zaupanje. 2. Gospodarski shod v Braslovčah izreka, da je nujno potrebno ustanoviti tudi v vranskem okraju na deželne in državne stroške vzorno kmetijo z zimskim poljedelskim in gospodarskim poukom ter se obrača na slovenske deželne in državne poslance štajerske, da zastavijo ves svoj vpliv in store vse potrebne korake, da se ta zahteva izpolni. (Na drugo resolucijo opozarjamo posebno naše deželne poslance.) — Izvolil se je odbor za osnivanje kmetijske podružnice za Braslovče-Polzelo-Gomilsko-Rečico: predsednik g. Franc Brišnik, župan v Braslovčah; gosp. Karol Marschitz, nadučitelj; gg. Fran Plavec, Franc Šporn, Janez Rojnik, Jakob Strnad, Josip Repič, Josip Cizl, Anton Plaskan. Odbor ima nalogo nabirati ude, da se konečno skliče občni zbor podružnice. — Gosp. Roblek še enkrat obljubi, delevati neumorno za svoje volilce, ne ozirajoč se na ostudne napade. Zbrani volilci hiso mogli dati dovolj duška navdušenju za svojega zastopnika. — Predsednik se zahvali g. poslancu in g. dr. Karlovšku in zaključil shod.

Polzela. Po gospodarskem shodu v Braslovčah dne 27. t. m. je zboroval okrajni odbor nar. stranke za Polzelo, Braslovče, Gomilsko in Rečico ob Paki. Izvolil se je nov odbor in sicer: predsednikom g. Josip Cizel, trgovec na Polzeli, tajnikom g. Julij Sevnik, učitelj na Polzeli; dalje za Braslovče gg.: Fran Brišnik, župan, Jan. Kramar, učitelj, Fran Šporn, posestnik, Janez Rojnik, posestnik, Fran Plavec, gostilničar; za Polzelo: gg. Josip Repič, mizar, Radivoj Tušak, učitelj, Josip Orešnik, gostilničar. — Pri prosti zabavi se je nabralo K 676 za „Narodni sklad“.

Polzela. V nedeljo zvečer se je imel I. Kolar, p. d. Kegé z nekim svojim prijateljem pozno v noč prav dobro. Prišedši domov je hotel vzeti zdravilo. A ker se mu je zdelo nekaj kapljic „pre-slaba arcnija“, izpil je vse ter zaspal na veke. Drugi dan je še hropeč, a zbuditi ga niso mogli več. Ubogajte zdravnika in držite se njegovih naročil natančno!

Gospodarski shod v Ormožu se je dobro obnesel. Udeležilo se ga je do 100 mož. Predsedoval je g. Jakob Zadravec, veleposestnik v Središču, podpredsednik je bil trgovec g. I. Veselič, zapisnikar pa učitelj gosp. Fr. Košir. Prvi je go-

voril g. Iv. Lesničar o stanju kmečkih zahtev v državnem zboru, zlasti pa o nagodbi; nadalje je v jednournem govoru znani strokovnjak v gospodarskih zadevah gosp. dr. A. Božič temeljito razpravljajal o vzrokih nazadovanja kmečkega gospodarstva. Njegova ugodno sprejeta izvajanja so izzvenela v klicu po kmečki samopomoči. Središki župan g. Jos. Šinko je razpravljajal o stanju kmetijstva v ormoškem okraju. V živahnem pogovoru, ki se je razvil po vsakem govoru, so zlasti gg.: Jakob Zadravec, nadučitelj Šalamun, kmetovalec Škerlec, trgovec Lovro Petovar in Iv. Lesničar izrekli marsikatero koristno misel. Govoril je tudi g. Iv. Kočevar o slov. kmetijski šoli. Sklenilo se je pospeševati v okraju kmetijsko združništvo, zlasti skrbeti za njegovo ustanovitev, posebej bikorejskih, sadjarskih in vinarskih zadrug, nadalje pa delati na to, da dobimo v Ormožu zimsko kmetijsko šolo. Shod je imel krasen moralichen uspeh in pokazal, da je narodna stranka v prvi vrsti gospodarska stranka. Na shodu tudi ni padla nobena psovka proti političnim nasprotnikom; nasprotno, povdarjala se je potreba skupnega nastopa v gospodarskih vprašanjih.

V Lembergu pri Šmarju se je minulo nedeljo gospodarski shod dobro obnesel. Otvoril ga je šmarski župan Ferline povdarjajoč, da je namen shoda pripraviti tla ustanovitvi podružnice kmetijske družbe za občine Lemberg, Sladka gora in Kostivnica. Rotil je kmete, naj se združijo v stanovsko celoto, da se gospodarstveno dvignejo na času primerno višino, sicer morajo vedno propadajoč v kratkem zginiti z dedne grude kot nje lastniki. Na to je o ustroju, delokrogu kmetijske podružnice na široko razkladal g. Drogenik iz Kačjega dola, ki je bil od Lemberžanov na shod vabljen. Živinozdravnik Adolf Ribnikar pa je učil racionalno rejo svinj in kako more obolelo domačo goved, svinjo, kmet sam zdraviti. Osuševanje zemlje z drenažo, uporaba umetnih gnojil, zavarovalnica za domačo živino, direktna prodaja kmetijskih pridelkov (zadruga) in še drugo se je v blizu 3 ure trajajočem zborovanju strokovno in temeljito pogovorilo. V sklepu je župan Ferline kmete pozval, naj danes sprejete pojme o kmet. podružnici занesejo med svoje sosede, jih nagovarjajo k vstopu, da se bo v malo tednih lahko zvršila ustanovitev lemerske kmet. podružnice.

Pouk v naravi. Vsled neumorne delavnosti g. okr. nadzornika Šmorancerja za spopolnenje pouka na ljudskih šolah se je že lansko leto za poskušnjo na nekaterih šolah uvedel praktičen pouk otrok v naravi, t. j. učitelj je šel z otroci iz zaduhle sobe in jih v naravi poučeval recimo naravoslovje (rastlinstvo itd.) in drugo. Uspehi so bili izborni. Zato je letos izdal okr. šolski svet odredbo na vsa županstva in krajne šolske svete, da se na vseh šolah uvede tak pouk. Starši bodo počasi uvideli, kako velikega pomena je ta naprava.

Iz Konjic. Zaupni shod narodne stranke je nekega obrekovalca Korošceve vrste tako razburil, da je dal svoji jezi duška v zadnjem „Slov. Gospodarju“. Kdor pozna konjiške razmere, bo videl, s kakimi elementi se mora dandanes konjiški slovenski narodnjak boriti. Ni dovolj, da imamo že itak težek boj s tukajšnjo nemčursko drhaljo, bojevati moramo zraven še boj proti ljudem, ki se štejejo seveda tudi med Slovence, ki pa nimajo niti trohice narodne poštenosti v sebi. Naj vendar konjiški nadžupnik, ki vedno pravi, da se noče vmešavati v politiko in želi medsebojno sporazumljenje svojih faranov, tega mladega fantiča prime za ušesa in ga pouči, da je delokrog poštelega duhovnika drug, kakor ta, katerega si ta fant sedaj predstavlja. Toliko za danes, — ako bi morebiti ta opomin ne pomagal — imamo dovolj gradiva, s kojim na vsak način zamašimo usta temu resnicoljnkemu dopisunu „Sl. Gospodarja“.

Volitve v mariborski okr. zastop. Danes se vrše volitve v skupini kmečkih občin. Že dne 11. sept. so se na poziv posl. Pišeka zbrali slovenski župani iz okraja ter postavili sledeče kandidate: Thaler Franc, župan v Št. Ilju v Slov. goricah, Pišek Franc, župan v Orehovi vasi, Lorber Jožef, posestnik v Št. Petru, Černe Karol, posestnik v Framu, Vernik Pavel, posestnik v Hočah, Lingelj Karol, posestnik v Rušah, Supančič Ignac, posestnik v Jarenini, Stern Franc, župan v Loki, Dobaj Anton, posestnik v Št. Jurju ob Pesnici. Upamo, da so ti možje prodrli. O splošnem izidu volitev v okr. zastop sporočimo prihodnjič.

Iz Hrastnika. Vrli možje in fantje tukajšnjega delavskega podpornega društva so daro-

vali za Ciril-Metodov otroški vrtec 5 kron. Čast jim! — Čitalnici so darovali nadalje več knjig gdčna L. Stefančičeva, g. Adamič iz Vojnika ter g. Rejc iz Hrastnika. Hvala jim pristrčna!

Iz Šmartna v Rožni dolini. Vedeli smo, da bodo nam dobro znani ljudje — katerih vera in pobožnost bi se nehala, če bi laži ne bilo — lagali zopet na način, kakor znajo le oni sami, o Roblekovem shodu, ki je bil pri nas. Ni vredno odgovarjati na brezvestne laži, katere izhajajo od gotove osebe in slepih njegovih privrženec. Ker nam je resnica sveta nad vse, zato vprašamo javno vse spoštovane udeležnike shoda, kaj se je govorilo zoper vero, zoper cerkev in zoper spoved, kar se sedaj laže okoli po celi občini. Ljudi, ki znajo delati samo z lažmi in obrekovanjem, se ne bojimo in najsi so tudi katoliški duhovniki. Vedno bomo opozarjali narod na ostudno laž, ki ostane laž tudi v ustih duhovnikovih, za to še pa nismo brezverci, če ljubimo resnico in svarimo narod pred neresnico in hinavščino. Vse razumne može pa opozarjamo, da se še krepkeje združijo in si ne dajo več zastrupljati svoje vesti po brezvestnih ljudeh in lažnjivih časopisih, ki v isti sapi z lažjo ubijajo vero in nabožnost, ko vpijejo v svet, da branijo in rešujejo vero pred brezverci.

Svojega lovskega psa mesto jazbeca ustrelil je gozdni nadzornik Hinteregger pri Sv. Barbari pri Mariboru.

Sv. Trojica v Slov. Gor. Okrajni odbor šentlenarčki je sklenil podeliti okrajno subvencijo za našega distriktnega zdravnika g. dr. Kraigherju. Dr. Zirngast se je preselil k Sv. Lenartu, vendar deželni odbor še vedno ne ustreže distriktnemu odboru in ne nastavi dr. Kraigherja za distriktnega zdravnika. Res krasne razmere v brezpravni Štajerski! Slučaja dr. Žizek in dr. Kraigher vpijeta do neba!

Iz Podsrede. Posestniku Fr. Simončiču je umrlo dete. Ker ni plačal pogrebnih pristojbin vnaprej, ni dal g. župnik Vaupotič mrlička pokopati, da je ležal 7 dni v mrtvašnici. Šele na brzojavno povelje od c. kr. okrajnega glavarstva v Brežicah se je župnik udal in pustil otročka pokopati. S tem svojim ravnanjem je prišel mož s sanitetnimi predpisi precej močno navskriž, in ni se čuditi, da se je razširila vest, da ga je zopet enkrat vgriznilo za 120 kron. — Mi ne privoščimo svojemu bojevitemu župniku, da bi prišel na beraško palico zaradi brezkončnega pravedanja, iz srca pa želimo, da bi se resno poboljšal.

Št. Janž pri Velenju. Dne 21. t. m. dopoldne se je peljala ga. Cecilija Vanovšek, gostilničarka, po domače „Obirc“, v Velenje na sejm. Sredi pota zdrirja konj, ona v strahu, da se voz prevrne, skoči z voza, pade na „šoder“ in si črepinjo močno poškoduje, da na mestu obleži nezavestna. Okrevala bode težko.

Iz Kozjega. Kakor slišimo, si je v nedeljo 27. t. m. ponoči dr. Jankovič, vračaje se s klerikalnega shoda na Zdolah, zvinil nogo. Pa to nazadnje ni božja kazen? (Poizvedeli smo, da se je vršil ta shod v Sromljah in da je dr. J. na povratku domov padel ter se udaril na koleno. Prišlo je vnetje sklepi in mož ima priliko 6 tednov premišljevati o božji kazni.)

Iz Št. Petra v Sav. dol. Zadnjič ste pisali, da nova železnica „morda“ pojde iz Št. Petra. Zakaj pa ne gotovo? Saj je vendar že od nekdaj bil načrt Št. Peter-Kamnik?

Z Bogom in Marijo je pričel delovati župnik Gomilšek pri Sv. Petru na Medvedovem selu. Zadnje nedeljo se je vršil tam ustanovni shod takozvanega katoliškega izobraževalnega društva. Na tem shodu, katerega se je udeležila tudi tam. učiteljica gč. F., se je imenovani od zadaj približal nek fantalin in jo brez vsakega povoda namazal z neko črno tekočino po obrazu, potem pa zbežal v župnišče. Lep začetek izobraževalnega dela! Župnik te surovosti niti grajal ni, kar je značilno. Ker ni pričakovati, da bi se dotični fant v novoustanovljenem izobraževalnem društvu zadostno izobrazil, posebno kako se ima v družbi vesti, izročil se bo drugi šoli.

Iz Hrastnika se nam piše, da je okrajni nadzdravnik dr. Keppa o novi nemški šoli izjavil, da nikakor ne odgovarja niti stavba, niti lega niti oprema poslopja zahtevam v zdravstvenem oziru, in da bo moglo vršiti svoj namen kvečemu 2 leti. Koliko slovenskih otrok pa se v teh 2 letih lahko za vse življenje na zdravju pokvari! Slovenski starši, ki ljubite svoje otroke in njih zdravje, uvažujte to.

Predsednik slovenskega katoliškega političnega društva. Ponosno je vzdignil svojo glavo

dr. Tiplič v Št. Lenartu v Slov. gor. takrat, ko je zborovala narodna stranka v gostilni Vincenca Sarnica, ter je izražal svojo nevoljo nad tem, da se vrši zborovanje v nemški krčmi. Takrat so ga namreč poslušali kmetje. Popoldne pa je šel s svojo nemško ženo in s svojimi samo nemško govorečimi otroci v ravno isto krčmo ter se je opravičeval pri gospodarju radi svojega govora. Takrat ga kmetje niso slišali. Se manj ga vidijo, kotarokira on in edini tukaj se nahajajoči civilni klerikalec Štukelj z našim liberalno nemškutarskim županom ter z njegovimi prijatelji. A to nič ne de! Dan za dnevom je jedina njegova narodna hrana ta družba. Višek pa je dosegel te dni s tem, da je v ravno isti tako „pregrešni“ nemški krčmi pil z največjim tukajšnjim nemškutarjem Johannom Slavitsch bratovščino!! Komentarja ni treba. Prepričani smo sicer, da vse to ne more njemu škodovati v očeh njegovih somišljenikov. Poglavitno je le, da zvečer ni pozabil na svoj brevir in je dal dostojno čast svetniku tega dneva — sv. Ulriku.

Zaradi oskrumbe, zapeljevanja k nečistosti in h krivi prisegi je bil pred okrožnim sodiščem v Mariboru dne 25. t. m. obsojen župnik Ilesič od Sv. Bolfenka v Slov. gor. na 15 mesecev težke ječe. O zadevi smo svoječasno že kratko sporočili, da je namreč župnik oskrunil 2 šolski deklici, da je potem jih navajal h krivi prisegi itd. Ker je tamošnji nadučitelj zadevo razkril, je uprizoril Ilesič divjo gonjo proti njemu in celo faro spuntal proti nadučitelju, da so mu pobijali okna in da je bilo celó njegovo življenje v nevarnosti. Župnik je podkupoval priče celo v spovednici. Sedaj je dobil plačilo. 40 prič je bilo poklicanih in zaradi krivega pričevanja sta bili obsojeni tudi 2 deklici, ena 13 letna in ena 15 letna, na 6 oziroma 4 tedne težke ječe. Tudi njegovi žrtvi. — Sedaj se bo menda prebivalstvo spametovalo. Župnik Ilesič je v času volilnega boja nastopal kot mučenik, ki ga brezverci preganjajo, je divje agitiral proti kandidatu narodne stranke in zagrešil tudi na dan volitve nekatere protipostavnosti. Krasen vzgled katoliškega politika!

Herbst v Mariboru — imenovan. Tako se je vendar zgodilo to imenovanje. Na vadnico mariborskega učiteljskega je imenovan — Nemec. Tako daje dež. šolski svet Slovincem klofuto za klofuto. Pa pride dan sodbe in povračila.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Državni poslanec Ivan Hribar je daroval od svojih dijet 600 kron „Radogoju“, 400 K ubožnim meščanom ljubljanskim in 200 K v vzgojevalne namene, torej 1200 kron v dobrodelne namene.

Vinski semenj v Krškem dne 24. t. m. se je izvršno obnesel. Kupcev je prišlo od vseh strani veliko. Prodalo se je 3000 hl.

Prebivalstvo Rusije. Po novem ljud. štetju je v celi ruski državi 151.514.000 prebivalcev. Tekom 50 let je naraslo prebivalstvo za 74 milijonov.

„Slavenski jug“, časopis za razširjanje medsebojnega spoznavanja Jugoslovancov in njih solidarnosti, je zopet začel izhajati. Kdor zna čitati srbsko, naj ga naroči; stane na leto 10 frankov. Izhaja v Beogradu.

Oderuštvo. Pred sodnijo v Gorici se je te dni imel zagovarjati Dragotin Gilčvert zaradi izkoriščanja denarno slabih razmer nekaterih posestnikov v svoj dobiček. Iz obtožnice, katero je prijavil „Slovenec“, je razvidno, da je Gilčvert počenjal oderuštvo, da bi mu bilo težko iskati primera in ki se mora od vsakega poštenega človeka najstrožje obsojati.

Belokranjska železnica. Železniški minister dr. Derschata je razposlal poziv, iz katerega je razvidno, da se namerava napraviti iz Metlike stranska proga v Črnomelj.

Napreden list za koroške Slovence začne izhajati v kratkem in sicer se bo tiskal v Kranju. Krvava potreba je bila, postaviti nasproti brez-narodnemu klerikalizmu in oholemu nemškemu liberalizmu trdno narodno slovensko organizacijo s pretežno gospodarskimi cilji.

Shod perotinarjev minolo nedeljo v Ljubljani se je vršil ob lepi udeležbi. Na podlagi številk so razri govorniki dokazali, koliko milijonov kron bi lahko pridobili naši kmetje z umno rejo perotnine in malih živali (n. pr. kuncev).

Zadnja poročila.

Proces Harden-Moltke. V političnem delu lista govorimo o velikih škandalih, ki so se razkrili te dni pred sodiščem v Berlinu. Sporočiti imamo še, da je bil obtoženi žurnalist v torek oproščen, ker se mu je v vseh točkah posrečil dokaz resnice. —

Vprašanje I. drž. gimnazije — rešeno. Od ljubljanske I. drž. gimnazije se odcepijo nemški oddelki nižje gimnazije kot zavod s samostojnim didaktičnim vodstvom, v administrativnih rečeh združen s I. drž. gimnazijo. Zavod se bo sukcesivno izpopolnil v višjo gimnazijo. Nastanjen je v Waldherrjevih prostorih. Za ravnatelja na I. drž. gimnaziji je imenovan dr. Lovro Požar, za voditelja nemških razredov A. Pucsko; imenovanji se razglasita tekom bližnjih dni v uradnem listu.

Slovensko gimnazijsko vprašanje. Hkrati z delitvijo I. držav. gimnazije se reši gimnazijsko vprašanje v tem smislu, da se uvede na I. in II. drž. gimnaziji v Ljubljani, dalje na drž. gimnazijah v Kranju in Novem mestu slovenščina kot učni jezik tudi v višjih razredih. V nemščini se bode v višjih razredih odslej poučevala le zgodovina; v vseh predmetih se bode podajala tudi nemška terminologija.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani. Naučni minister Marchet je deputaciji „slov. kluba“, obstoječi iz poslancev: dr. Šusteršiča, Šukljeta in Jakliča obljubil državno subvencijo v določeni višini za slovensko trg. šolo v Ljubljani, čim kaka javna korporacija prevzame ustanovitev iste.

Podržavljenje idrijske realke. Glede podržavljenja idrijske realke vzdržuje „Parl. Kor.“ svoje poročilo v polnem obsegu. Stvar je zrela in država prevzame bržčas že s prihodnjim šolskim letom realko v svojo režijo.

V zadevi imenovanja učiteljske moči v Lehnu pri Ribnici na Pohorju smo dobili nekatera pojasnila. Izjavljamo, da vztrajamo na stališču najodločnejšega boja proti vedno se množecim imenovanjem učiteljskih moči brez razpisa, s čemer se importira našemu narodu nasprotno učiteljstvo. Glede gđčne Wach pa obenem izjavljamo, da je sicer res obiskovala nemško učiteljske v Mariboru, a tudi slovenske ure; ona je hči zavednega slovenskega uradnika, obvladuje slovenski jezik popolnoma in je sama zavedna Slovenka.

Poslanec Roblek je razdelil svoje dvome-sečne dijete. Med drugim je dal Ciril-Metodovi družbi 200 K.

V nagodbeni odsek, ki se je izvolil včeraj v drž. zboru na Dunaju, so voljeni izmed Jugoslovancov dr. Laginja, dr. Ivčević, dr. Šusteršič in Grafenauer.

Državni zbor. V torkovi seji je nastopil tudi pri debati o nagodbi min. pred. Beck, pobijal pomisleke proti nagodbi; posebej se je pečal tudi s vprašanjem, ali se naj pritegne pri sklepanju nagodbe tudi Hrvatska; pravi, da je to sporno in viseče vprašanje ogrsko-hrvatskega državnega prava, v katero se Avstrija nima pravice vtikati. (Tako se človek najlažje izmuzne iz zagate!) — Češki soc. dem. Modraček je govoril proti nagodbi, ker v sedanjí ogrski vladi ne vidi postavne zastopnice ogrskih narodov. — V imenu jugoslovanskega kluba je govoril dr. Laginja ter pobijal Beckova izvajanja glede ogrsko-hrvaškega državnega prava; ogrsko-hrvatska nagodba iz l. 1868. je pravno neveljavna, ker jo je sprejel drž. zbor izvoljen na podlagi oktrojiranega volilnega reda, ker v dež. zboru ni bila zastopana Granica in ker so se prostoizvoljeni poslanci s protestom odstranili. Nagodbena predloga bi morala biti izgotovljena tudi v hrvaščini in podpisana od bana. Tudi dalmatinska zveza ni nikjer omenjena v nagodbi, zato Hrvati ne zaupajo. Jugoslovanski klub zavzame svoje stališče proti nagodbi šele po natančnih pojasnilih vlade.

V včerajšnji seji državnega zbora (30. t. m.) se je nadaljevala razprava o nagodbi. Pri tem je češki agrarec Zahradnik spravil na razgovor dogodke v Černovi na slovaškem Ogrskem, kjer je madžarsko nasilje rodilo zopet lepe sadove. Slovaki niso hoteli pustiti posvetiti od njih sezidane cerkve, ker so jim vzeli župnika, ki je delal za narodnega kandidata. Škof je vključil temu dal cerkev posvetiti; ko je ljudstvo hotelo to zabraniti, je vojaštvo streljalo in je bilo 12 ljudi ubitih, 50 ranjenih. V imenu civilizacije izreka odločen protest proti takemu nasilstvu. — K nagodbi je govoril dr. Šusteršič, ki se je na vse mogoče načine lizal vladi. Kakor je videti, bi silno rad postal minister.

Dunaj, 30. oktobra. (Komunike Jugoslovanskega kluba). List „Slovenec“ je prinesel različne verzije o pogovoru ministerskega predsednika s podnačelnikom zveze Jugoslovancov dr. Plojem glede odposlanja deputacije zveze v Budimpešto k hrvatski delegaciji ogrsko-hrvatskega sabora in o dogodkih v prvi klubovi seji zveze.

Zveza Jugoslovancov izjavlja, da je popolnoma neresnično, da je ministrski predsednik v teku navedenega pogovora omenil osebo klubovega člana Hribarja in belokranjske železnice, kakor je tudi neresnično, da je bil sklep, naj se odpošlje deputacija, nepravilno storjen.

Res je marveč, da je bil sklep popolnoma pravilno brez ugovora soglasno sprejet in da minist. predsednik, ko je bil o razlogih odposlatve navedene deputacije informiran, svojih prejšnjih opazk. katere pa nikakor niso bile oddane v tonu ogorčenja, ni vzdrževal.

Nadaljne Slovenčeve opazke, ki merijo na politične nazore in na notranje razmere v zvezi, opazke, ki izvirajo iz neopravičene, malenkostne kritike, zveza ne smatra za potrebno reflektovati.

Dr. Tresič Pavičič
tajnik.

Dr. Ploj
podnačelnik.

Izkaz društvene posredovalnice slov. trg. društva „Merkur“ in „Slov. trg. društva v Celju“.

V službo se sprejme:
1 poslovodja, 2 knjigovodja in korespondent, 1 potnik za milo, 4 pomočniki mešane stroke, 1 pomočnik specerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 1 pomočnik delikatesne stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 1 kontoristinja, 1 blagajničarka, 6 prodajalk, 12 učencev.

Službo iščejo: 2 kontorista, 16 pomočnikov mešane stroke, 7 pomočnikov specerijske stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 16 kontoristinj, 6 blagajničark, 6 prodajalk, 2 potnika.

Posredovalnici delujeta za delodajalce brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

Društvene vesti.

Bralno društvo v „Edinost“ v Središču vzpizori dne 1. nov. 1907 t. j. na „Vseh svetnikov dan“ zvečer ob 7. uri v šolskih prostorih žaloigro Mlinar in njegova hči. Vstopnina: sedež 80 h; stojišče 30 h; za društvenike sedež 40 h; stojišče prosto. Čisti dohodek je namenjen ubogim šolarjem središke šole.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje v četrtek, dne 7. novembra t. l. ob pol 11. uri dop. v okoliški šoli. Vzpored: zadnjega zborovanja. 2. Društvene zadeve. 3. Poročilo odposlanca o zborovanju zastopnikov vsega avstrijskega učiteljstva na Dunaju (poročata Pesek in Klementič) 4. Slučajnosti in nasveti.

Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v nedeljo, 10. novembra t. l. ob 9. uri predpoldne na Zidanem mostu. Spored v „Tovarišu“. K obilni udeležbi vabi odbor.

Zahvala.

Podpisani se zahvaljuje **g. Homan-u**, zdravniku v Radečah, pri Zidanem mostu, za izborna zdravila; pri mnogih zdravnikih sem iskal pomoči, zaman. Obrnil sem se še do g. Homana, in on mi je takoj pomagal, zato ga priporočim vsakemu bolniku.

A. Trupej, Sevnica

197 3—1

Jšče se kovač

samec, vaje vseh kovaških del. Poleg vsega orodja v kovačnici je na razpolago tudi vodno kladivo (amer). Kovačnica se da v najem ali pa se sprejme kovač proti mesečni plači. Kje, se izve v uredništvu „NARODNEGA LISTA“.

Oskrbnik

za večje posestvo, kateri razume poljedelstvo, živinorejo in oskrbovanje gozda, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Prednost imajo oženjeni in tisti, ki so obiskovali kmetijsko šolo. — Ponudbe naj se pošiljajo na

191 3—2

železnarno A. Pogačnik
v RUŠAH pri Mariboru.

Pšenico kupuje po najvišji ceni
Alojz Kupec, mlinar
v Št. Lovrencu. p. Sv. Pavel
pri Preboldu. 162 17-6

Darujte za Narodni sklad!

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi
potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in
igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni,
dokumentni, ministrski, ovitni in
barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane
z eno ali dvema kolo-
nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

občinske urade krajne šolske svete, učitelj-
stvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitnin-
ske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike,
notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po origi-
nalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami
od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike, dopisnice in
poezije. (2) 18

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine
so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznано dobro blago.
Solidna in točna pošrežba.

S katerimi vlaki se lahko pride na glavni zbor stranke:

Kdor se ne pripelje že v soboto dne 2. nov. zvečer, lahko pride v nedeljo 3. nov. s sledečimi vlaki:

Iz Maribora	gre ob 8 ¹⁵	zjut. in pride v Celje ob 10 ¹³ dop.
Iz Rogatca	5 ²⁵	7 ²⁴ zjut.
Iz Konjic	6 ⁵⁵	10 ¹³ dop.
Iz Spod. Dravograda (Savinski vlak)	8 ⁰⁵	11 ⁰⁵
Iz Brežic	4 ³⁴	9 ³⁰
Iz Zidanega mosta	8 ⁵⁵	9 ³⁰
Iz Trbovelj	8 ²⁸	9 ³⁰

SVARILO

Svarim vsakega v lastno korist, kateri bi šel za
letošnjo jesen kam drugam blago kupovat predno si
naroči vzorce ali si zalogo osebno ogleda v Trgovski
hiši manufakturnega in modnega blaga na drobno
in na **R. STERMECKI, CELJE**
debelo založnik c. kr. d. uradnikov. Zaloga velikanska. Cene
čudovito nizke. Postrežba strogo solidna. Nakup ne-
prisiljen. Vzorci proti vrnitvi na vse strani zastoj.

Svoji k svojim!

167 16-7

Svoji k svojim!

Franjo Bureš

urar, očalar in
zlatinar v Mariboru

Tegetthofova ulica šte. 33.

priporoča sl. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrst-
nih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, daljnogledov,
raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah.
Garancija več let. Vsi popravki se točno in hitro izvrše.

Zahtevajte v vseh tobakarnah!

Slovenci!

Zahtevajte v vseh prodajalnah!

Kupujte samo cigaretni papir in svalčične storžke izborne kakovosti

Cirila in Metoda

od katerega ima družba sv. Cirila in Metoda določene odstotke.

Edina zaloga za Spodnje Štajersko: „ZVEZNA TRGOVINA“ v Celju.

43 21-8

TOMAŽEVA ŽLINDRA

Pazite na zvezdno
znamko
ter varujte se manj
vrednega izdelka-

je **najcenejši** in dokazano **najboljši** umetni gnoj, ki
vsebuje fosforovo kislino; poraben za vsako vrsto rastlin in za
vsako zemljo iz **tovaren za Tomasov fosfat v Berolinu.**

Glavni zastopnik za Spod. štajersko je
trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

„MERKUR“ P. Majdič
Celje.

Ceniki in poučni spisi zastoj.

Kdor naroči cel vagon, dobi posebni popust.

Kdor gnoji s Tomaževo žlindro naj rabi tudi zraven
kalijevo sol ali kajnit ki se dobi po
najnižji ceni v
trgovini z železnino „MERKUR“ P. Majdič, Celje

Gnojenje z umetnim
gnojem se dvojno
povrne, to pričajo
dokazi. Ceniki in po-
učni spisi zastoj.